

THE WORLD BANK

ZASADY EFEKTYWNEJ UPADŁOŚCI I SYSTEMU PRAW WIERZYCIELI

PRINCIPLES FOR EFFECTIVE INSOLVENCY AND CREDITOR RIGHTS SYSTEMS

RAMY PRAWNE DLA PRAW WIERZYCIELI	
Zasada 1	Harmonijne systemy egzekucji Nowoczesna gospodarka oparta na kredycie wymaga przewidywalnego, przejrzystego i niedrogiego systemu dochodzenia zaspokojenia wierzytelności kredytowych, zarówno zabezpieczonych jak i niezabezpieczonych, przy użyciu skutecznych mechanizmów poza systemem upadłościowym jak i w ramach systemu upadłościowego. Systemy te muszą być tak zaprojektowane, aby mogły działać w harmonii.
Zasada 2	Dochodzenie wykonania praw niezabezpieczonych Uregulowany system kredytowy powinien opierać się na mechanizmach, które zapewniają skuteczne, przejrzyste, niezawodne i przewidywalne metody odzyskiwania wierzytelności, w tym zajęcie i sprzedaż nieruchomości i ruchomości oraz sprzedaż lub windykacja aktywów niematerialnych takich jak wierzytelności dłużnika wobec osób trzecich.
Zasada 3	Przepisy prawa dotyczące zabezpieczeń Ramy prawne powinny umożliwiać ustanawianie, uznawanie i dochodzenie zaspokojenia z zabezpieczeń ustanawianych na ruchomych składnikach majątku i na nieruchomościach, powstających na podstawie umowy lub z mocy prawa. Prawo powinno mieć następujące cechy: Zabezpieczenia ustanawiane na wszelkiego rodzaju składnikach majątku, ruchomych i nieruchomych, materialnych i niematerialnych, w tym na zapasach, należnościach i przychodach, przyszłych lub nabywanych później składnikach majątku, w ujęciu globalnym, a także z przeniesieniem posiadania lub bez przenoszenia posiadania; Zabezpieczenia dotyczące wszelkich i dowolnych zobowiązań dłużnika na rzecz wierzyciela, obecnych lub przyszłych oraz pomiędzy wszystkimi rodzajami osób; Metody zgłaszania, które spowodują wystarczające upublicznienie istnienia zabezpieczeń pośród wierzycieli, nabywców oraz ogólne podanie do wiadomości publicznej, przy najniższych możliwych kosztach; Jasne zasady pierwszeństwa pomiędzy konkurencyjnymi roszczeniami lub prawami do tego samego składnika majątku, w maksymalnym możliwym stopniu eliminujące lub ograniczające prawo pierwszeństwa do przedmiotu zabezpieczenia.

Zasada 4	Udokumentowanie i rejestracja praw zabezpieczonych <p>Powinny istnieć skuteczne i efektywne kosztowo sposoby podania do wiadomości publicznej zabezpieczeń ustanowionych na rzeczach ruchomych i nieruchomościach, przy czym podstawową i preferowaną metodą jest wpis do rejestru. Dostęp do rejestru powinien być niedrogi i otwarty dla wszystkich, zarówno w celu dokonania wpisu jak i sprawdzenia.</p>
Zasada 5	Dochodzenie praw zabezpieczonych <p>Systemy dochodzenia zaspokojenia powinny zapewniać skuteczne, przejrzyste, niezawodne i przewidywalne metody dochodzenia zaspokojenia przedmiotu zabezpieczenia. Procedury egzekucyjne powinny przewidywać szybką realizację praw uzyskanych do przedmiotu zabezpieczenia, zapewniając maksymalne możliwe odzyskanie wartości składników majątku według wartości rynkowych. Należy rozważyć metody sądowe i pozasądowe.</p>
RAMY PRAWNE DLA NIETYPLACALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW	
Zasada 6	Kluczowe cele i zasady polityki <p>Choć różne kraje mają różne podejście, to skuteczny system prawa upadłościowego powinien dążyć do:</p> <ul style="list-style-type: none">• Integracji z całościowymi systemami prawnymi i gospodarczymi w kraju.• Maksymalizacji wartości majątku firmy poprzez oferowanie opcji naprawy.• Znalezienia równowagi pomiędzy likwidacją a naprawą.• Zapewnienia sprawiedliwego traktowania wierzycieli będących w podobnej sytuacji, w tym wierzycieli krajowych i zagranicznych będących w podobnej sytuacji.• Zapewnienia terminowego, skutecznego i obiektywnego rozwiązywania niewypłacalności.• Zapobiegania przedwczesnemu podziałowi majątku dłużnika przez poszczególnych wierzycieli ubiegających się o szybkie orzeczenia.• Zapewnienia przejrzystych procedur, zawierających zachęty do zbierania i przekazywania informacji.• Uznawania istniejących praw wierzycieli oraz poszanowania pierwszeństwa wierzytelności w ramach przewidywalnej i ustalonego procedury.• Utworzenia ram dla przypadków niewypłacalności transgranicznej, z uznawaniem postępowań zagranicznych.
Zasada 7	Odpowiedzialność członków zarządu i kadry kierowniczej <p>Odpowiedzialność członków zarządu i kadry kierowniczej za decyzje ze szkodą dla wierzycieli podjęte w czasie, gdy przedsiębiorstwo jest niewypłacalne, powinna promować odpowiedzialne zachowania korporacyjne, jednocześnie zachęcając do podejmowania ryzyka w rozsądnym zakresie. W wariantach minimum standardy powinny określać postępowanie oparte na wiedzy na temat negatywnych skutków dla wierzycieli lub rażące zaniedbanie negatywnych skutków dla wierzycieli.</p>
Zasada 8	Postępowanie likwidacyjne i naprawcze <p>Prawo upadłościowe i naprawcze powinno przewidywać zarówno efektywną likwidację przedsiębiorstw niewypłacalnych oraz tych, w odniesieniu do których likwidacja przyniesie większy zwrot dla wierzycieli, jak i możliwość naprawy przedsiębiorstw, które rokują nadzieje. Jeśli okoliczności to uzasadniają, system powinien pozwalać na prostą zmianę postępowania z jednego na drugie.</p>
Zasada 9	Wszczęcie: Zakres stosowania i dostępność

A. Postępowanie upadłościowe powinno odnosić się do wszystkich przedsiębiorstw lub osób prawnych z wyjątkiem instytucji finansowych oraz zakładów ubezpieczeniowych, których powinna dotyczyć osobna ustawa lub przepisy szczególne w prawie upadłościowym. Przedsiębiorstwa państwowe powinny podlegać tym samym przepisom prawa upadłościowego co spółki prywatne.

B. Dłużnicy powinni mieć łatwy dostęp do systemu rozwiązywania problemu niewypłacalności po uprawdopodobnieniu spełnienia podstawowych przesłanek (niewypłacalność lub trudności finansowe). Oświadczenie tego rodzaju może zostać złożone przez dłużnika poprzez radę torów lub zarząd. Dostęp dla wierzycieli powinien być uwarunkowany wykazaniem niewypłacalności przez domniemanie w sytuacji, gdy istnieją jasne dowody na to, że dłużnik nie zapłacił wymagalnej wierzytelności (być może z zastrzeżeniem wartości progowej).

C. Preferowaną przesłanką do uznania niewypłacalności powinna być niezdolność dłużnika do spłaty zobowiązań w miarę ich wymagalności – co określa się jako przesłankę płynnościową. Można też zastosować przesłankę bilansową jako przesłankę alternatywną, wtórną, która nie powinna jednak zastępować przesłanki płynnościowej. Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania powinno stanowić automatyczny zakaz dla dłużnika zbywania, sprzedaży lub rozporządzania majątkiem lub częściami przedsiębiorstwa bez zgody sądu z wyjątkiem prowadzenia działalności w zwykłym trybie.

Zasada 10 Wszczęcie: Zawieszenie spłaty zadłużenia i zawieszenie postępowania

A. Wszczęcie postępowania upadłościowego powinno stanowić automatyczny zakaz nieuprawnionego rozporządzania majątkiem dłużnika oraz powodować zawieszenie czynności wierzycieli mających na celu dochodzenie przez nich praw i środków prawnych przysługujących im względem dłużnika lub jego majątku. Zabezpieczenie majątku powinno być tak szerokie, jak to możliwe i obejmować wszystko, co możliwe, łącznie z prawami do nieruchomości używanych, zajmowanych lub będących w posiadaniu dłużnika.

B. Dla maksymalizacji odzyskiwania wartości majątku należy w ramach postępowania obejmującego likwidację na ograniczony czas wstrzymać czynności podejmowane przez wierzycieli zabezpieczonych w celu uzyskania zaspokojenia dla umożliwienia uzyskania większej wartości ze sprzedaży całości przedsiębiorstwa lub jego jednostek produkcyjnych oraz w ramach postępowania naprawczego, jeśli przedmiot zabezpieczenia jest potrzebny do przeprowadzenia naprawy przedsiębiorstwa.

Zasada 11 Ład korporacyjny: Zarząd

A. W postępowaniu likwidacyjnym zarząd powinien być zastąpiony przez wykwalifikowanego zarządcę wyznaczonego przez sąd, dysponującego szerokimi kompetencjami w zakresie zarządzania masą upadłościową w interesie wierzycieli. Kontrola nad majątkiem powinna być niezwłocznie przekazana zarządcy z wyjątkiem sytuacji, gdy zarząd uzyskał zgodę na zachowanie kontroli nad spółką, w którym to przypadku ustawa powinna nakładać na zarząd te same obowiązki co na zarządcę. W postępowaniach wszczętych na wniosek wierzycieli, jeśli okoliczności na to pozwalają, należy wyznaczyć tymczasowego zarządcę z ograniczonym zakresem obowiązków w celu monitorowania przedsiębiorstwa dla zapewnienia ochrony interesów wierzycieli.

B. Są dwa preferowane podejścia do postępowania naprawczego: wyłączna kontrola nad postępowaniem sprawowana przez niezależnego nadzorcę lub też nadzór nad zarządem sprawowany przez obiektywnego i niezależnego zarządcę lub nadzorcę. W ramach drugiej opcji należy przekazać pełnię władzy w ręce zarządcy, jeśli zarząd okaże się niekompetentny, winien zaniedbania lub uczestniczy w zachowaniach mających znamiona oszustwa lub innych niewłaściwych zachowaniach. Analogicznie, niezależni zarządcy lub nadzorcy powinni odpowiadać w takim samym zakresie wobec wierzycieli i sądu i powinna istnieć możliwość ich odwołania w przypadku niekompetencji, zaniedbania, oszustwa lub innych czynów zakazanych.

Zasada 12	Lad korporacyjny: Wierzyciele i rada wierzycieli <p>Interesy wierzycieli powinny być zabezpieczone poprzez ustanowienie rady wierzycieli, która umożliwi wierzycielom aktywny udział w procesie rozwiązywania problemu niewypłacalności oraz umożliwi monitorowanie tego procesu dla zapewnienia jego sprawiedliwego i uczciwego charakteru. Z radą należy konsultować się w sprawach innych niż sprawy bieżące. Zdanie rady należy wziąć pod uwagę przy wszystkich kluczowych decyzjach w ramach postępowania (takich jak sprawy dotyczące rozporządzania majątkiem poza zwykłym trybem działalności). Rada powinna służyć jako przewód do przetwarzania i rozprowadzania właściwych informacji wśród wierzycieli oraz do organizowania wierzycieli w celu podejmowania decyzji w sprawach najistotniejszych. Ustawa powinna zawierać postanowienia dotyczące zgromadzenia wierzycieli w celu podejmowania najważniejszych decyzji, powoływanie rady wierzycieli oraz ustalanie członkostwa w radzie, kwestii kworum i zasad głosowania, kompetencji i prowadzenia zgromadzeń. W ramach postępowania naprawczego wierzyciele powinni mieć prawo do wybierania niezależnego zarządcy lub nadzorca według własnego uznania, pod warunkiem że osoba ta spełnia wymogi co do kwalifikacji niezbędnych do występowania w tym charakterze w danej sprawie.</p>
Zasada 13	Administracja: Windykacja, zachowanie i rozporządzanie majątkiem <p>Prawo powinno przewidywać możliwość windykacji, zachowania i rozporządzania całością majątku należącego do dłużnika, łącznie z majątkiem nabytym po rozpoczęciu sprawy. Muszą być podejmowane lub dozwolone natychmiastowe kroki w celu zachowania i ochrony majątku i przedsiębiorstwa dłużnika. Prawo powinno tworzyć elastyczny i przejrzysty system dysponowania majątkiem w sposób skuteczny i przy maksymalnych wartościach. Tam, gdzie to będzie konieczne, prawo powinno umożliwiać sprzedaż w stanie wolnym od zabezpieczeń lub innych obciążeń z zachowaniem pierwszeństwa praw do środków ze składników majątku będących przedmiotem rozdysponowania.</p>
Zasada 14	Administracja: Traktowanie zobowiązań umownych <p>Prawo powinno umożliwiać ingerencję w zobowiązania umowne, które nie są w pełni wykonywane, w zakresie niezbędnym do osiągnięcia celów postępowania upadłościowego lub naprawczego, w celu dochodzenia wykonania, rozwiązania lub cesji umów, chyba że istnieje ważny interes gospodarczy, publicznych lub społeczny przemawiający za zachowaniem praw umownych drugiej strony umowy (tak jak w umowach typu swap).</p>
Zasada 15	Administracja: Transakcje nieuczciwe lub preferencyjne <p>Prawo powinno umożliwiać uniknięcie skutków lub unieważnienie transakcji dokonanych przed ogłoszeniem upadłości na oszukańczych lub preferencyjnych warunkach w czasie, gdy przedsiębiorstwo było niewypłacalne lub które spowodowały jego niewypłacalność. Okres poddawany analizie poprzedzający upadłość, podczas którego domniema się, że płatności dokonywane są na zasadach preferencyjnych i mogą być unieważnione, powinien być krótki, aby uniknąć naruszania zwykłej współpracy handlowej i kredytowej. Okres, którego dotycząc podejrzenia, może być dłuższy w odniesieniu do darowizn lub jeśli nabywca jest ściśle związany z dłużnikiem lub jego właścicielami.</p>
Zasada 16	Postępowanie z wierzytelnościami: Podejście do praw i pierwszeństwa osób zainteresowanych <p>A. Prawa i pierwszeństwo wierzycieli ustalone przed wystąpieniem niewypłacalności zgodnie z prawem handlowym powinny być zachowane w przypadku niewypłacalności dla zabezpieczenia prawomocnych oczekiwań wierzycieli oraz do promowania większej przewidywalności w relacjach gospodarczych. Odstępstwa od tej generalnej zasady mogą wystąpić tylko, jeśli jest to konieczne dla wspierania innych zasad, takich jak zasada wspierania naprawy przedsiębiorstw lub maksymalizacji wartości masy upadłościowej. Zasady pierwszeństwa powinny stanowić zachętę dla wierzycieli do efektywnego zarządzania kredytem.</p>

B. Prawo upadłościowe powinno uznawać pierwszeństwo wierzycieli zabezpieczonych do przedmiotu zabezpieczenia. Tam, gdzie prawa wierzycieli zabezpieczonych są ograniczone dla wspierania przyjętej polityki w zakresie upadłości, prawa takich wierzycieli do przedmiotu zabezpieczenia powinny być chronione dla uniknięcia straty lub spadku wartości gospodarczej ich praw na początku sprawy. Wpłaty na rzecz wierzycieli zabezpieczonych ze środków z przedmiotu zabezpieczenia powinny zostać dokonane niezwłocznie po uzyskaniu środków ze sprzedaży. Jeśli do wierzycieli zabezpieczonych zastosowanie ma zawieszenie postępowań, powinno ono być ograniczone w czasie tak, aby osiągnąć równowagę pomiędzy ochroną wierzycieli a celami postępowania upadłościowego lub naprawczego oraz aby umożliwić wydawanie postanowień na wniosek wierzycieli, których sprawa dotyczy lub innych osób, o zwolnienie z zawieszenia.

C. Po wypłacie na rzecz wierzycieli zabezpieczonych oraz zapłacie wierzytelności z tytułu kosztów i wydatków związanych z administrowaniem, środki dostępne do wypłaty powinny być wypłacone na równych prawach pozostałym wierzycielom, chyba że istnieją ważne powody uzasadniające uprzywilejowany status danego długu. Interesy publiczne nie powinny mieć pierwszeństwa względem praw prywatnych. Liczbę kategorii pierwszeństwa należy ograniczyć do minimum.

CECHY POSTĘPOWANIA NAPRAWCZEGO PRZEDSIĘBIORSTW	
Zasada 17	Cechy systemowe postępowania naprawczego <p>Aby prawo mogło być skuteczne z handlowego i ekonomicznego punktu widzenia, musi zapewniać procedury naprawcze, które umożliwią szybki i łatwy dostęp do procedur, zapewnią odpowiednią ochronę osób zaangażowanych w ten proces, stworzą strukturę umożliwiającą negocjowanie planu gospodarczego, umożliwią większości wierzycieli będących za planem lub innym torem działania podjęcie decyzji wiążących dla wszystkich pozostałych wierzycieli w drodze demokratycznego wykonania praw głosu (z zastrzeżeniem odpowiedniej ochrony mniejszości i ochrony praw poszczególnych klas) oraz zapewnią nadzór sądowych lub innego rodzaju, tak aby proces ten nie mógł być przedmiotem manipulacji lub nadużycia.</p>
Zasada 18	Administracja: Stabilizacja i utrzymanie działalności gospodarczej <p>Prawo powinno przewidywać rozsądną z gospodarczego punktu widzenia formę finansowania z zastrzeżeniem uprzywilejowania bieżących i pilnych potrzeb biznesowych dłużnika podczas postępowania naprawczego z zastosowaniem odpowiednich zabezpieczeń.</p>
Zasada 19	Informacje: Dostęp i ujawnienie <p>Prawo powinno nakładać wymóg przekazywania odpowiednich informacji o dłużniku. Należy także przewidzieć niezależne komentarze i analizę takich informacji. Członkowie zarządu spółki dłużnika powinni być zobowiązani do udziału w zgromadzeniu wierzycieli. Należy przewidzieć możliwość uzyskania informacji od członków zarządu i innych osób mających wiedzę na temat spraw dłużnika, którzy mogą być zobowiązani do udzielenia informacji sądowi i syndykowi/zarządcy/nadzorczy.</p>
Zasada 20	Układ: Sporządzenie, ocena i głosowanie <p>Prawo nie powinno z góry przesądzać co do charakteru planu z wyjątkiem podstawowych wymogów oraz dla zapobiegania nadużyciu gospodarczym. Prawo może przewidywać podział wierzycieli na klasy dla celów głosowania. Prawa głosu należy ustalać według wartości wierzycielności. Dla zatwierdzenia układu powinna być wymagana odpowiednia większość wierzycieli. Prawo powinno zawierać postanowienia szczególnie ograniczające prawa głosu osoby wewnątrz spółki. Wynik głosowania większości powinien być wiążący dla wszystkich wierzycieli.</p>
Zasada 21	Układ: Zatwierdzenie układu <p>Prawo powinno przewidywać jasne kryteria zatwierdzenia układu na podstawie sprawiedliwego traktowania takich podobnych wierzycieli, uznawania względnego pierwszeństwa i akceptacji większości. Prawo powinno także przewidywać możliwość zatwierdzenia pomimo jego odrzucenia przez wierzycieli mniejszościowych, jeśli plan jest zgodny z zasadami równego traktowania i oferuje wierzycielom nie zgadzającym się na niego kwoty równe lub wyższe od tych, które otrzymaliby w ramach postępowania likwidacyjnego. Należy przewidzieć możliwość odroczenia zgromadzenia podejmującego decyzję co do układu, ale ze ścisłymi limitami czasowymi. Jeśli układ nie zostanie zatwierdzony, powinna nastąpić automatyczna likwidacja dłużnika.</p>
Zasada 22	Układ: Wprowadzenie w życie i zmiana <p>Prawo powinno przewidywać możliwość monitorowania skutecznego wdrażania planu, wymagając od dłużnika składania okresowych sprawozdań sądowi co do statusu wdrażania i postępów podczas okresu realizacji planu. Powinna istnieć możliwość zmiany planu (w drodze głosowania wierzycieli), jeśli jest to w interesie wierzycieli. Prawo powinno przewidywać</p>

możliwość umorzenia postępowania układowego i likwidację dłużnika.	
Zasada 23	Zwolnienie i skutek wiążący Dla zapewnienia tego, że naprawiane przedsiębiorstwo będzie miało szanse powodzenia, prawo powinno przewidywać zwolnienie z i zmianę zadłużenia i wierzytelności, które zostały wykonane lub w inny sposób zmienione zgodnie z układem. Jeśli zatwierdzenie planu wynika z działań mających znamiona oszustwa, plan powinien być wzruszalny, rozważany ponownie lub uchylany.
Zasada 24	Względy międzynarodowe Postępowania upadłościowe mogą mieć aspekty międzynarodowe i przepisy dotyczące upadłości powinny przewidywać zasady jurysdykcyjne i uznawanie wyroków zagranicznych, współpracę i pomoc w relacjach pomiędzy sądami z różnych krajów oraz wybór prawa.
NIEFORMALNE (POZASĄDOWE) UKŁADY DŁUŻNIKÓW I WIERZYCIELI WŚRÓD PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ RESTRUKTURYZACJE	
Zasada 25	Ramy prawne, które je umożliwiają Należy wspierać nieformalne układy dłużników i wierzycieli wśród przedsiębiorców oraz restrukturyzacje poprzez stworzenie środowiska, które zachęca uczestników do angażowania się w dobrowolne układy, których celem jest przywrócenie zdrowej sytuacji finansowej przedsiębiorstwa. Środowisko to umożliwiające obejmuje przepisy prawne i procedury, które wymagają terminowego ujawnienia rzetelnych i wiarygodnych informacji finansowych na temat przeżywającego trudności przedsiębiorstwa i zapewniają do nich dostęp, zachęcają do udzielania kredytów i pożyczek będącym w stanie funkcjonować samodzielnie przedsiębiorstwom przeżywającym trudności finansowe, do inwestowania lub rekapitalizacji takich przedsiębiorstw, wspierają szeroki zakres czynności restrukturyzacyjnych, takich jak umorzenie zadłużenia, restrukturyzacja i zmiana terminów zadłużenia oraz zamiana długu na udziały lub akcje, oraz przewidują korzystne lub neutralne traktowanie restrukturyzacji z podatkowego punktu widzenia.
Zasada 26	Procedury porozumień nieformalnych Sektor finansowy kraju (być może z nieformalnym wsparciem i pomocą banku centralnego lub ministra finansów) powinien promować opracowanie kodeksu postępowania w sprawie nieformalnego, pozasądowego procesu radzenia sobie z przypadkami trudności finansowych przeżywanych przez przedsiębiorstwa, wobec których banki i inne instytucje finansowe mają znaczące zaangażowania – w szczególności na rynkach, gdzie niewypłacalność przedsiębiorstw osiągnęła poziom systemowy. Nieformalny proces ma większe szanse powodzenia, jeśli istnieją odpowiednie środki prawne dostępne wierzycielom i przepisy prawa upadłościowego. Proces nieformalny może zakończyć się powstaniem formalnego postępowania naprawczego, w ramach którego powinna istnieć możliwość szybkiego rozpatrzenia gotowego planu opracowanego w ramach procesu nieformalnego. Postępowanie formalne może lepiej funkcjonować, jeśli umożliwia wierzycielom i dłużnikowi stosowanie technik nieformalnych.
WDRAŻANIE SYSTEMU UPADŁOŚCIOWEGO	

Zasada 27	Rola sądów <p>Sprawy upadłościowe powinny być nadzorowane i prowadzone przez niezależny sąd lub właściwy organ władz i przypisywane, o ile to możliwe, sędziom posiadającym odpowiednią wiedzę w zakresie upadłości. Można uzyskać znaczne korzyści poprzez stworzenie wyspecjalizowanych sądów upadłościowych.</p> <p>Prawo powinno przewidywać to, że sąd lub inny trybunał będą mieć ogólną, nieinwazyjną rolę nadzorczą w postępowaniu naprawczym. Sąd/trybunał lub organ regulacyjny powinny być zobowiązane do zatwierdzenia decyzji podjętej przez wierzycieli co do tego, że układ powinien być zatwierdzony lub powinna nastąpić likwidacja dłużnika.</p>
Zasada 28	Standardy pracy sądów; kwalifikacje i szkolenie sędziów <p>Należy przyjąć standardy służące pomiarowi kompetencji, wyników i usług świadczonych przez sąd upadłościowy. Standardy te powinny być podstawą do oceny i doskonalenia pracy sądów. Trzeba je egzekwować przy użyciu odpowiednich kryteriów co do kwalifikacji, a także poprzez szkolenia i kształcenie ustawiczne.</p>
Zasada 29	Organizacja sądów <p>Sąd powinien być zorganizowany tak, aby postępowanie względem wszystkich osób zainteresowanych, w tym syndyka/zarządcy, dłużnika i wszystkich wierzycieli, było sprawiedliwe, obiektywne i przejrzyste.</p> <p>W takim zakresie, w jakim jest to możliwe, sąd i pozostali uczestnicy postępowania powinny podlegać publicznie dostępnym zasadom działania sądów, praktyce prowadzenia spraw oraz regulaminom zarządzania postępowaniami. W ramach wewnętrznej działalności sądów należy delegować zadań i uprawnienia tak, aby maksymalizować wykorzystanie zasobów. W takim zakresie, w jakim jest to możliwe, sądy powinny instytucjonalizować, optymalizować i standaryzować praktyki i procedury sądowe.</p>
Zasada 30	Przejrzystość i odpowiedzialność <p>System upadłościowy powinien być oparty na jawności i odpowiedzialności. Obowiązujące zasady powinny zapewniać łatwy dostęp do akt sądowych, rozpraw, danych na temat dłużnika i danych finansowych oraz innych informacji publicznych.</p>
Zasada 31	Podejmowanie decyzji przez sędziów i ich egzekwowanie <p>Podejmowanie decyzji przez sędziów winno zachęcać do podejmowania dobrowolnych uchwał przez strony tam, gdzie to możliwe lub w inny sposób zapewniać terminowe orzekanie w sprawach z możliwością wzmocnienia przewidywalności systemu poprzez konsekwentne stosowanie prawa. Sąd musi mieć jasne kompetencje i skuteczne metody egzekwowania swoich wyroków.</p>
Zasada 32	Uczciwość sądów <p>Działalność i decyzje sądów powinny być oparte na stałych zasadach i regulacjach dla uniknięcia korupcji i niewskazanych nacisków. Sąd musi mieć wolny od konfliktów interesów, uprzedzeń i błędów z zakresu etyki zawodowej sędziów, obiektywności i bezstronności.</p>
Zasada 33	Uczciwość uczestników <p>Osoby zaangażowane w postępowanie upadłościowe muszą podlegać zasadom i postanowieniom sądowym zaprojektowanym tak, aby zapobiegać oszustwom, innego rodzaju nielegalnej działalności lub nadużywaniu systemu upadłościowego. Dodatkowo, sądy upadłościowe muszą być wyposażone w odpowiednie kompetencje tak, aby radzić sobie z</p>

nielegalną działalnością lub nadużyciami, które nie stanowią działalności przestępczej.

Zasada 34 Rola organów regulacyjnych i nadzorczych

Organ lub organy odpowiedzialne za regulację lub nadzór nad zarządcami i syndykami powinny być niezależne od poszczególnych syndyków i powinny określać standardy, które uwzględniają wymogi ustawodawstwa oraz społeczne oczekiwania co do sprawiedliwości, bezstronności, jawności i odpowiedzialności.

Zasada 35 Kompetencje i uczciwość syndyków, nadzorców i zarządców

Syndycy, nadzorcy sądowi i zarządcy powinni móc wykonywać przyznane im kompetencje i powinni cechować się uczciwością, bezstronnością i niezależnością.